

Nume: Ungureanu Ioana Francesca

Stagiu japonez: mobilitate studentească pe baza acordului interuniversitar Universitatea Babeș-Bolyai (Facultatea de Litere) - Universitatea Kobe (Faculty of Global Human Sciences), 1 aprilie 2019 – 31 martie 2020

Statut: Special Auditing Student (Non-degree)

A scrie acum aceste noi rânduri nu mai păstrează în compania mea aerul încă atât de încărcat de vară al sfârșitului de septembrie, nu mai păstrează la doi pași plimbările lungi și dese în vecinătățile muntoase, în apropierea mării și în orice alte cotloane ce-mi cădeau la îndemână pe oriunde mă aflam în Kōbe sau în orașele dimprejur, și nici emoția începerii noului semestru din octombrie timpuriu. Acest cadru, în liniile căruia conturam și aveam să-mi închei gândurile ce-au prins forma primei meditații scrise de acest fel, nu mă mai înconjoară acum; am ajuns la momentul în care a trebuit să-l las în urmă, într-un trecut care, din fericire, încă nu este prea îndepărtat.

Urma care pătrunde însă în „cadrul” prezentului – constatare ce m-a surprins plăcut, de altfel – este aspectul că, într-un ton similar Japoniei lunii iunie, și în luna iunie de aici mă regăsesc în mijlocul unor ploii neconținute; privind astfel la vremea ploioasă ce continua în reprize de câteva zile în șir, mi-am dat seama cu ceva timp în urmă că într-adevăr, deși nu sunt taifunuri și ce se întâmplă nu se numește *tsuyu*, ploile acestea de pe la noi parcă ar fi într-un gând cu cele ale Japoniei de acum. Nu înseamnă că trec cu vederea greutatea celor suferind de ambele părți în astfel de situații de furtuni și revărsări de ape, însă ploaia puternică (și am descoperit apoi că și taifunul) păstrează pentru mine, atât acum, cât și atunci și de când mă știu, o fascinație de care nu mă mai satur.

În Japonia am ajuns să studiez în cadrul unei mobilități studentești pe baza unui acord realizat între Facultatea de Litere și Facultatea de Științe Globale Umane a Universității Kōbe. Stagiul nostru a început în luna aprilie a anului trecut și s-a încheiat oficial odată cu finalul lunii martie, anul acesta. Nedorind a-mi repeta aici primele impresii legate de cel dintâi contact cu campusul și cu sfera academică, pe care am încercat să le conturez în prima expunere de acest fel, voi aminti doar surpriza foarte plăcută a peisajului primăvăratic, ideea existenței unui campus dotat cu numeroase spații comune în care studenți din diverse domenii să poată interacționa, activitățile de club/cerc ce mi-au câștigat admirația și, nu în cele din urmă, satisfacția cursurilor predate integral în japoneză și profesorii binevoitori.

Cel de-al doilea semestru ne-a găsit într-un peisaj tomnatic în care încă se resimțea puternic urma verii: deși început de octombrie, diferit față de cum ne întâmpina acasă anotimpul cu acel vânt din ce în ce mai pătrunzător, răceala vremii parcă întârzia să vină, căci aerul încă păstra o parte din căldura lunilor de vară și, mai ales, din umiditate. Deși zgomotul cicadelor se stinsese, din câte îmi amintesc, pe la jumătatea lunii septembrie, căldura și încărcătura de apă a atmosferei păstrau încă prezența anotimpului cel mai dificil de suportat.

Încheindu-se, astfel, cele două luni de *natsuyasumi*, august și septembrie, facultatea își redeschidea porțile studenților înrolați din aprilie și se pregătea de primirea noilor sosiți. După aproximativ două luni de liniște aproape deplină în cămin, căci plecaseră majoritatea celor care ne-au „întâmpinat” acolo când am ajuns noi (pe mulți dintre care i-am cunoscut și de care ne-am apropiat), a început să se facă din nou larmă și să se audă sunetul roților geamantanelor când noii locatari veneau bucuroși să-și ocupe camera. La fel și campusul roia încă o dată: programe de orientare, recrutări și demonstrații ale cluburilor și ale cercurilor, pe care acum le priveam dintr-o altă perspectivă – ajunsesem ca acum noi să fim „îndrumători” pentru nou-veniți și cei care să spună „ne-a mai rămas jumătate de an”. Se redeschideau și întâlnirile cu studenții internaționali și a revenit șansa de a cunoaște din nou alți oameni din alte medii, ceea ce pentru mine era palpitant și-mi stârnea mereu curiozitatea.

În ceea ce privește alegerea cursurilor, în acest semestru am optat pentru o structurare diferită față de cea a primului. Pe când în primăvară alesesem un curs intensiv, la care participam mai puțin de zece studenți, din toamnă mi-am dorit să încerc o abordare diferită, într-o clasă cu mai mulți studenți, testând și înregistrându-mă la cursurile pentru care am simțit interesul cel mai mare. Fiecare dintre acestea a fost pentru mine satisfăcător, fiindcă am avut sentimentul că „hrăneau” nevoile mele de cunoaștere de la momentul respectiv. Orele primului semestru au însemnat pentru mine baza prețioasă pe care s-a început dezvoltarea și consolidarea mea ca non-nativ într-un nou mediu lingvistic și cultural. Au creat pentru mine un spațiu asemenea unei capsule, în care primeam, produceam și integram conținut, ceea ce m-a pregătit să asimilez informația din noul mediu în care trăiam și mi-a deschis calea înspre spargerea treptată a aceluia „zid” pe care îl simțeam de fiecare dată la început la citirea unui text, în vorbirea efectivă sau când mă aflam pe stradă și priveam în jurul meu. Zidul acela încă nu a dispărut, căci așa cum ne spunea și profesorul coordonator al grupei noastre de studiu – ne aflam atunci (și cred că și acum, și pentru o perioadă destul de lungă de timp) într-un stadiu care presupunea mult timp și efort susținut din partea noastră pentru a stoca cunoștințe, un stadiu în care deși nu le puteam „demonstra” la nivelul la care le aveam, la un moment dat acele cunoștințe aveau să ne ajute să surmontăm „zidul” pe care domnul profesor îl și desenase pe tablă ca un prag foarte înalt. Astfel, încă nu am ajuns nici în prezent să-l depășesc, dar experiența educațională acolo a funcționat cu siguranță ca un catalizator pentru dezvoltarea înțelegerii mele și pentru unde simt că sunt acum. Faptul că am avut atunci ca primă etapă în studiu șansa „creșterii” într-un astfel de mediu restrâns, care să mă încurajeze și să mă provoace de-a dreptul să-mi obișnuiesc auzul, să înțeleg ce mi se preda în japoneză și să produc la rândul meu ceva în scris sau oral, mi-a permis să fiu în stare să particip în al doilea semestru la unele cursuri avansate care mi se păreau foarte interesante, dar la care nu aș fi sperat înainte.

Dintre acestea mi-a plăcut în mod deosebit un curs care trata câteva aspecte de gramatică japoneză dintr-o perspectivă apropiată de studiul lingvisticii, pentru care, din păcate, o oră jumătate pe săptămână nu a fost deloc suficient... Depășind nivelul la care mă aflam în acel moment, orele și teme pentru acasă îmi lansau provocarea de a-mi menține permanent atenția, însă pentru mine acest lucru devenise o plăcere – simțeam că materia era în așa fel aleasă încât să abordeze niște probleme de limbă care să răspundă cumva nevoilor și dorințelor de cunoaștere pe care nici nu eram deplin conștientă că le aveam; iar acesta a fost pentru mine aspectul care mă stimula să-mi mențin atenția fără mare efort și datorită căruia îmi doream să fi avut timpul necesar pentru a păși dincolo de informația de fapt doar introductivă pe care o acopeream la curs. A studia astfel de probleme lingvistice cu o doamnă profesoară nativă dedicată, care îți crea senzația că putea clarifica orice întrebare și care trata sistematic, în limita timpului disponibil, respectivele aspecte, a avea oportunitatea de a primi acele explicații în limba originală, fără filtrul secundar al unei alte limbi, și de a putea cere în acest context lămuriri au reprezentat pentru mine șansa unei experiențe de studiu pe care n-aș fi găsit-o acasă. Un alt curs cu aceeași profesoară, dar de gramatică propriu-zisă, m-a ajutat să-mi limpezesc și să-mi solidific cunoștințele cu privire la punctele de gramatică pe care le mai întâlнисem până atunci și să mă familiarizez cu altele noi în același stil al explicațiilor clare, susținute de numeroase exemple, problematizări și adesea chiar și desene ilustrative (pe care toți colegii le urmăream cu plăcere, profesoara pricepându-se a schița tot felul de scene sugestive).

Nu aș putea să nu menționez, de asemenea, un curs de scriere care s-a axat pe însușirea cunoștințelor pentru a produce un text, trecând prin cele trei componente ale acestuia. Eserile și compunerile de texte constituie pentru mine încă și în prezent un teren dificil de străbătut, iar a le da formă încă îmi ridică mari probleme de timp; așa stând lucrurile, o altă dorință de-a mea a fost să mă inițiez în noțiunile introductive de compunere a unui text analitic în japoneză și să-mi însușesc cadrul de redactare specific limbii japoneze. Și cum altfel decât beneficiind de îndrumările

unei profesoare care, pe lângă faptul că dispune de simțul limbii ca nativ, și cunoaște „punct cu punct” subiectul – căci și această doamnă profesoară răspundea prompt și limpede fiecăruia care avea nelămuriri. Acest curs cred că a fost primul din tot parcursul meu academic care mi-a oferit pentru fiecare temă (aveam teme de lucru săptămânale constând în a exersa diverse aspecte teoretice scriind fragmente de text) și pentru cele două eseuri de la examene un feedback complet, adresând fiecare eroare de exprimare/structură și oferind totodată alternative corecte. Am apreciat extrem de mult acest efort, deoarece ne oferea în sfârșit posibilitatea de a ne observa și de a ne înțelege greșelile făcute ca urmare a efortului de a transforma în practică ceea ce receptam teoretic. Nu am reușit încă să ating fluiditate în exprimare, a mai rămas mult prea mult de repetat și de învățat, însă baza există și mă bucur că am avut oportunitatea de a o obține în acest fel.

Un alt interes m-a condus înspre a urma un curs care aborda limba din perspectiva implicațiilor sale sociale, și anume un curs de japoneză de business. Deși cursul era intitulat astfel, iar tematica se construia în jurul unor situații reale din mediul de lucru al societății nipone, aceste elemente specifice ale limbii prezentate aici se regăsesc în mare proporție în orice conversație japoneză formală. Este atât o însușire a limbii, cât și o mare observație asupra culturii împletită în ea. Deși întreg cursul a reprezentat o provocare pentru mine, precum și cele două examene care m-au pus în situația de a aplica de-a dreptul teoria și toate cutumele de limbaj (o dată printr-un dialog, altă dată printr-o compunere), am fost foarte bucuroasă să mă pot strădui până la final; câștigul a fost să mă familiarizez cu limbajul formal, să înțeleg mai bine implicațiile culturale (cum ar fi cât de impregnată este orice interacțiune formală de atenția asupra statutului, ceea ce știm foarte bine că se remarcă mai ales în schimbarea lexicală care intervine odată cu cea de registru) și să capăt o imagine asupra desfășurării situațiilor de comunicare și a schimbului de replici în lumea aceasta de afaceri japoneză.

Motivația opțiunii de a studia în Japonia se justifică pe de o parte în acest fel: ce altă experiență ar putea-o egala oare pe aceea de a te afla în mediul-sursă al limbii pe care încerci să îți însușești și de a fi integrat într-un spațiu educațional creat de profesori nativi și susținut de toate celelalte experiențe și interacțiuni care se întâmplă de la sine odată ce devii parte a acestui spațiu? Ce alt loc îți-ar putea oferi oportunitatea de a fi mereu înconjurat de „organismul” viu al limbii și al culturii care sunt oamenii, japonezii cu care ajungi întotdeauna să împarți același mediu? Fie studenții care lucrează împreună la un proiect într-o bibliotecă, la o cafenea sau la cantină, de fiecare dată având alături plăsuța de *okashi* și băuturi de la *konbini*, care parcă mereu veseli discută ce au de făcut și uneori izbucnesc într-un râs zgomotos când își mai povestesc câte ceva; fie chelnerii în pragul restaurantului, bucătarii din spatele standurilor de la *matsuri* întorcând cu îndemănare în plită *takoyaki*, care te invită și te întâmpină cu un strigăt vioi de „*irasshaimase!*”; fie angajații drogheriilor și, neapărat, ai magazinelor de îmbrăcăminte, care în timp ce trebăluiesc trebuie să își anunțe permanent clienții într-o tonalitate a vocii atât de specifică despre promoțiile și ofertele momentului (o practică ce cred că s-a păstrat în obicei din timpuri vechi); fie doamnele în vârstă care stau la o discuție șoptită în tren sau cele care se îndeletniceau dimineața cu siguranța trecerii pietonilor prin intersecțiile strâmte de cartier și te întâmpinau cu un grijuliu și vesel „*ohayou gozaimasu*”, chiar și un „*itterasshai*”; fie copilașii care se întorceau în grupuri de la școală și îi vedeai cum se aleargă unul pe celălalt, dar și grupurile de tineri sau pur și simplu cuplurile, cu toții adesea bine aranjați, pe care nu trebuie să aștepti prea mult când se lasă seara ca să îi întâlnești plimbându-se în centru; la fel și cei cu care legi spontan câte o conversație. Îmi exprim cu această ocazie din nou și aici, precum am făcut în prima meditație, fascinația pentru elementul uman cu care am intrat în contact și care mi-a creat un neobosit interes. Astfel, a face și tu parte, chiar dacă mai mult ca observator, din peisajul „expresiilor vii” ale acelei lumi este experiența ale cărei câștiguri și implicații pozitive le-am înțeles abia după ce am ajuns să trăiesc în

mediul respectiv și acum, după ce m-am întors acasă. Este și acest lucru un aspect despre care îmi dau seama că a fost pentru mine o motivație mai mult inconștientă de a mă afla acolo.

Însă motivația nu se rezumă numai la elementul uman, ci și la cel natural, ambiant, sau, ca să-l numesc în termeni similari celor de mai sus, „expresia neînsuflețită” a acelei lumi.

Dacă în încercarea precedentă am deschis pasajul încântărilor naturii referindu-mă la cireși, căci aceștia alcătuiau cea mai mare parte a peisajului natural sezonier când am ajuns, de această dată, când vorbim despre a doua jumătate a timpului petrecut acolo, va trebui să fac referire la „perechea” lor tomonică.

Luna septembrie, precum am amintit cândva mai sus, e o lună de toamnă care încă păstrează foarte vie amprenta verii – cred că ar putea fi considerată lună de tranziție. Luna octombrie parcă, în sfârșit, îți aduce aerul de toamnă, și începând cu noiembrie, în zona Kansai, cel puțin, și mai mult de pe la jumătatea lunii, frumoasele grădini ale templelor și altarelor se deschid să ofere vizitatorilor spectacolul de *momiji*. Și aici, ca și în cazul arborilor de *sakura*, numărul este cel prin care se creează cea mai impresionantă priveliște. Fie că urci un munte împânzit de astfel de copaci (cum am făcut într-o excursie cu studenții-tutore la Parcul Mino, un pic cam devreme însă), fie că vizitezi o grădină, este tot un câștig. Pentru mine, o experiență memorabilă și foarte plăcută a fost o zi într-o plimbare de una singură în Kyōto, la două temple cunoscute pentru astfel de grădini. Așa cum de multe ori ajung, din păcate, să mă mobilizez în ultimul moment, și cu această ocazie vizita mea s-a petrecut chiar în ultima zi a desfășurării evenimentului. Hotărându-mă să nu pierd totuși această șansă, m-am urcat în tren pe 8 decembrie și am pornit spre Kyōto, mai întâi la *Kōmyō-ji* și apoi, mai spre seară, către *Kitano Tenmangū*. Copacii care mărgineau treptele ce te întâmpinau către clădirea principală a celui dintâi templu își cam pierduseră mulți dintre ei frunzele și mă gândeam că n-am decât să mă resemnez; oricum, drumul până acolo și plimbarea prin terenurile templului, gustările pregătite la standuri și apoi conversația veselă cu câteva doamne care încercau să-mi prezinte *narazuke*, un fel de murături, îmi făcuseră toate plăcere. Nu știam atunci că segmentul final al traseului de vizită spre care m-am îndreptat după toate acestea avea să-mi aștearnă dinainte *Momiji-sandō*, drumul frunzelor de *momiji*, încă splendide, prețuit ca „*midokoro*” al aceluia loc.

Kitano Tenmangū oferea vizitatorilor săi, pe lângă simpla deschidere a grădinii de *momiji*, și un eveniment de iluminare a acesteia odată cu lăsarea serii. Când am ajuns acolo după-amiază era încă devreme până la aprinderea luminilor pe care o așteptam; însă nu mi-a fost deloc greu să aștept, căci acea grădină impresiona într-adevăr prin frunzișul ruginiu de toamnă. M-am plimbat de câteva ori în tihnă pe toate cărările și am încercat să privesc cu atenție peisajul din diferite unghiuri. Lumina zilei începând încet-încet să se stingă, fotografiile nu au reușit să capteze decât o imagine mai mult orientativă a cum vedeam în realitate amestecul încântător al frunzelor, unele mai galbene sau mai verzui, altele mai roșii sau în nuanțe de cărămiziu; și mai mult atunci când reflectoarele au început să strălucească, subliniind și încălzind cumva conturul frunzelor și înviorându-le culorile. Mai târziu aveam să descopăr cu mare încântare că biletul achiziționat includea și posibilitatea audiției unui concert de jazz, care se ținea acolo, în aer liber. Alături de locul de spectator, care îți era oferit la adăpostul unui fel de cerdac larg, sub forma unei mese foarte joase și acoperite cu o pânză groasă unde te așezai alături de alte persoane, primeai ceva dulce și o ceșcuță de *hōjicha* fierbinte.

Luna ianuarie a adus câteva evenimente, dintre care aș putea pomeni, bineînțeles, prima zi a noului an, ziua de *seijinshiki*, în data de 13, Anul Nou chinezesc, celebrat pe o perioadă de câteva zile de la data de 24, și mă gândesc și la momentul când ne-am îndreptat câțiva dintre noi către Nara cu ocazia unui eveniment anual tradițional, ce implica aprinderea în flăcări a unui munte, în ziua de 25 ianuarie. Acest eveniment din urmă, condus de templele din jur, se petrecea pe Muntele Wakakusa din cadrul Parcului Nara și implica arderea intenționată și controlată a ierbii de pe coama muntelui (ce părea mai degrabă ca un deal înalt), precedată de un foc ca cel de tabără și

de un spectacol de artificii. Ceva asemănător nu mai văzusem niciodată înainte: flăcări flămânde aprinse din torțe și rotocoale de fum se ridicau de-a lungul crestei într-un incendiu controlat de asemenea întindere și luminau cerul întunecat. Și când deodată, de pe o scenă din spatele nostru, răsunetul bătăii tobelor *taiko* a început să umple treptat aerul, am simțit atunci cum sufletul meu s-a atins încă o dată de *eul* acela japonez...

În ziua de 13, când am zărit prima oară de la distanță în stația de metrou două tinere japoneze în *kimono* părând să-și cumpere niște bilete, doar într-o mică măsură îmi puteam imagina atunci ce aveam să văd în restul după-amiezei. Coborând scările către peron și așteptând metroul, vedeam cum veneau valuri-valuri și umpleau metrou după metrou tinerii ce-și celebrau atunci oficial majoratul, dichisiți cum arareori aveai ocazia să-i vezi laolaltă – fetele în culori și modele vesele, cu saboți tradiționali și accesorii asortate în părul cochec coafat și băieții, în general, în costum occidental și, de asemenea, aranjați și pieptănați în ton cu moda. Se îndreptau cu toții spre stadionul unde se organiza ceremonia și surpriza ce a constat într-un concert. „Uite cât de frumos își onorează ei (dar în special fetele) portul tradițional”, mă gândisem eu de-a lungul acelei după-amiezi, când mi-am dat seama că noi nu ne-am prea creat astfel de ocazii.

Și despre călătoria dragă în Tōkyō trebuie să amintesc câteva cuvinte. Drumul cu trenul până în capitală, pentru care am folosit opțiunea de „*seishun 18 kippu*”, mi-a oferit marea șansă de a vedea Muntele Fuji de pe fereastra vagonului de tren. Proiectat în peisaj pentru câteva momente bune, m-am convins atunci, și nu mă așteptam, că acest fragment de natură devenit simbol național este într-adevăr demn de toată lauda. Silueta sa conică și singuratică în toată acea priveliște, care se alungea lin către creasta înzăpezită crea un tablou admirabil despre care nu credeam că mă va impresiona astfel. La fel și toate cele câteva zile petrecute acolo: mi-au adus surprize și experiențe la care nu m-aș fi așteptat și pentru care am regretat că nu am pășit în Tōkyō mai devreme și de mai multe ori. Ca să numesc doar câteva, terenul Templului Meiji și parcurile mari, precum Ueno, Yoyogi sau Shinjuku Gyoen mi-au arătat cum ar putea arăta spațiile de recreere în cadrul unei metropole; zona Shinjuku, cu toate acele clădiri cu adevărat impresionante și foarte moderne, mi-a arătat ce înseamnă o metropolă, iar cartierul Asakusa m-a făcut să simt adierea vechiului Edo; Harajuku mi-a insuflat exuberanța tinerilor și, împreună cu Ikebukuro și Akihabara, mi-a confirmat încă o dată imaginea raiului consumatorilor. Două dintre locurile care mi-au plăcut foarte mult sunt totodată și niște locuri foarte simple, cu care m-am întâlnit chiar în aceeași zi. Pe firul admirației mele față de sistemul feroviar al Japoniei (amplificat de permanenta comparație pe care o facem și inconștient cu situația de acasă), stația Nippori, de JR, văzută de pe podul pietonal ce o traversa, m-a impresionat. Și așa se justifică faptul că următoarele câteva minute bune mi le-am petrecut privind în tihnă cele câteva tipuri de trenuri defilând constant și încântându-mă cu sunetul roților rulând pe câte o linie a încrengăturii aceleia de șine. Acest moment s-a petrecut tocmai după ce terminasem de vizitat o străduță din zona Ueno care a meritat tot timpul și efortul celor mai bine de treizeci de minute de mers până să ajung. Citisem despre Yanaka Ginza că se prezenta drept un fragment din Tōkyō care păstra atmosfera străduțelor de cumpărături ale vremurilor de demult. Așa am și simțit – spațiul îngust, prăvăliile joase cu dulciuri și gustări interesante sau alte bunătăți, precum *korokke* și *tempura*, magazinașele cu diverse lucruri și aspectul de ansamblu pur și simplu mi-au trezit în inimă senzația că pătrunsesem într-un locșor intim al localnicilor (pe care totuși vizitatorii au început să-l străbată în număr din ce în ce mai mare). Iată, astfel, încă un exemplu care să-mi demonstreze atracția pe care o simt în preponderență față de cotloanele acestea ceva mai retrase, fie ale locurilor în sine, fie ale inimii umane, care încapsulează și fac să transpară câteodată acel ceva prin care simți sau te „atingi” chiar și pentru un moment măcar de o firimitură a etosului aceluia.

Această experiență a vizitei acolo se valorifică permanent în interiorul meu. Întâlnirea cu o altă cultură a însemnat o continuă provocare și fascinație, a însemnat un mijloc permanent de învățare prin observație și, de asemenea, un model de referință. Ceva s-a schimbat atât în

raportarea asupra țării și a orașului meu natal, cât și în raportarea mea de până a atunci asupra a ceea ce era Japonia în ochii mei – un fel de infuzie de exotism difuz, simboluri și misticizare, o colecție de impresii despre ce ar putea fi, adunate de prin cărți, filme sau seriale, sentimente de entuziasm și curiozitate stârnite de *anime*-urile din copilărie și o lume despre care chiar dacă puteam ajunge să cunosc oricât de la distanță, tot rămânea undeva în sfera ei îndepărtată. Nu pot spune cu exactitate ce anume s-a schimbat, însă prin simplul fapt că m-am aflat acolo, în contact cu spațiul propriu-zis și în compania oamenilor, atât necunoscuții de pe stradă, cât și cei cu care intram în contact și pe care aveam să-i și cunosc, simt că am reușit să integrez în mine ceva diferit, ceva care m-a ajutat să pătrund într-o anumită măsură dincolo de stratul superficial pe care îl cunoscusem până atunci despre această țară.

Se valorifică prin dezvoltarea rapidă pe care mi-a favorizat-o într-un timp comparativ scurt și la această vârstă, de unde rezultă și formarea unui fundament de cunoștințe pe care voi putea construi în viitor. Se valorifică, de asemenea, și prin oamenii pe care am ajuns să-i cunosc, unii dintre ei devenindu-mi prieteni. Cât de important și prețios pentru mine a fost să am marea oportunitate ca la această vârstă și în acel mediu studentesc să pot intra în contact cu tineri la fel ca mine de peste tot din lume și să descopăr cu fascinație bazele neschimbate ale naturii umane. Valorific această experiență zilnic prin cum mi-a modelat perspectiva asupra lumii și prin cum mă simt mult mai aproape de această țară, ceea ce mă va ajuta și în demersurile profesionale.

În ceea ce privește, astfel, planul profesional, nu mi-am stabilit până acum o traiectorie definită, însă există câteva posibilități pe care le iau în considerare în prezent, dintre care aceea de a continua studiile masterale în Japonia în același domeniu al studiului limbii sau poate în altă sferă. La nivel de serviciu, iau în considerare posibilitatea de a lucra pentru început în cadrul unei companii japoneze în România, slujba de interpret sau traducător, chiar și de tip freelance. Având în vedere faptul că mai există câteva alte interese care îmi fac plăcere, acord atenție și ideii de a lucra la acestea, de a le dezvolta și de a le valorifica într-o legătură cu experiența japoneză.

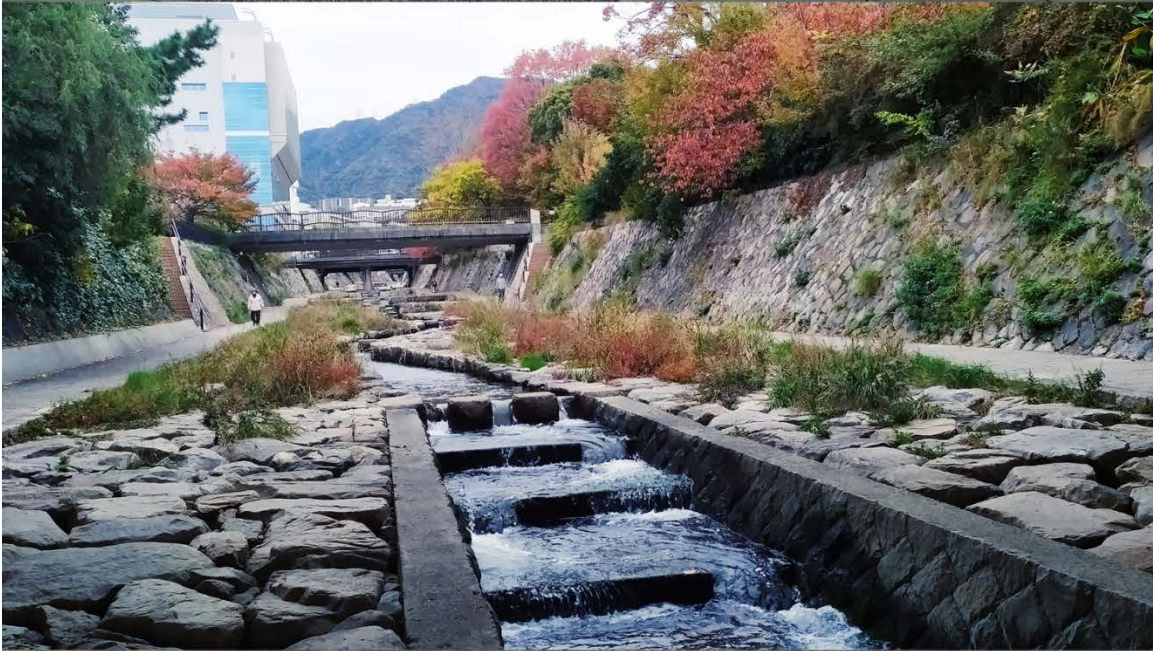
În perioada ultimelor două-trei luni și în prima parte a lunii aprilie cât am ajuns să mai stăm, am avut senzația că tocmai atunci înainte de plecare, adică abia după aproape un an, am reușit într-un fel să mă integrez în acel „peisaj” și să îmbrățișez obișnuința liniștită a mersului lucrurilor; ceea ce nu însemna trecerea în insensibilitate, deoarece păstram fascinația și curiozitatea noului pe care inevitabil îl întâlneam constant. Într-adevăr, aceste ultime luni, dincolo de experiența călătoriilor și a explorării, aduc într-o mai mare măsură aflarea plăcerii în activitățile de rutină: drumul până în străduța de cumpărături sau spre facultate și înapoi, când îmi era atât de plăcut susurul râului pe care îl traversam, uneori liniștit, alteori involburat sau când, întorcându-mă spre cămin, mă însoțea adesea în după-amieze soarele de asfințit; mersul la cursuri și apoi mesele la cantină împreună cu colegii; studiul de plăcere la facultate într-o sală de studiu sau la bibliotecă, când se întâmpla adesea să te mai întâlnești cu un cunoscut cu care să mai schimbi o vorbă; drumurile pe la *konbini*-urile din apropiere pentru câte un ceai și o gustare care să „sporească” învățatul; sau ieșirile cu prietenii...

În aceste momente, când simțeam că trăiesc ca un student obișnuit, aveam sentimentul că eram și aveam să fiu acolo pentru mult timp. Chiar și așa, acum, odată ce am ajuns acasă, nu simt încă tristețea a ceea ce am „pierdut”; într-o anumită măsură, ceea ce mi-a ajutat, ca să mă exprim astfel, despărțirea a fost faptul că am trecut prin vreo câteva „ultime zile” în Japonia, din cauza situației de la momentul respectiv, când se anulasera și se anulau constant atâtea zboruri; în acea perioadă de continui emoții, îmi pregăteam de fiecare dată sufletul pentru plecare, numai pentru a afla că, de fapt, nu aveam să ne mai întoarcem atunci acasă – venind vorba, au fost atunci vreo câteva săptămâni în care s-au amalgamat tot felul de sentimente, dintre care numeroase de neliniște și de tensiune, în care ajunsesem să nu mai știm cum aveam să o scoatem la capăt. Astfel, am avut câteva „șanse” să-mi iau rămas bun și să mă obișnuiesc ceva mai bine cu ideea că trebuia să mă întorc acasă.

Dar un mai important motiv pentru care nu am încă acea tristețe de care am pomenit este fiindcă simt că ceea ce am trăit în tot acel timp acolo și experiențele prin care am trecut s-au integrat cumva la locul potrivit în interiorul meu, ca un fragment de viață ce așa trebuia să fie; am sentimentul că am devenit mai mult sau mai puțin parte din acel loc și acel loc a ocupat într-un mod pe care îl simt atât de natural o parte din mine. Iar revenirea în țară și încheierea studiilor aici le percepeam ca venind firesc în prelungirea acestei experiențe. Astfel, deși cert că îmi este dor și îmi amintesc cu bucurie de acele momente, prefer să „amân” nostalgia pentru mai târziu și, în loc să mă gândesc cu tristețe la ce nu mai am, să mă străduiesc să lucrez pentru prezent și viitor, pentru că, cine știe, poate că aceasta nu va rămâne ultima oară când voi avea oportunitatea de a păși în Japonia.

Plimbările lungi și dese prin Kōbe

Cerul parcă pictat de după taifun – ceva ce nu mai văzusem niciodată

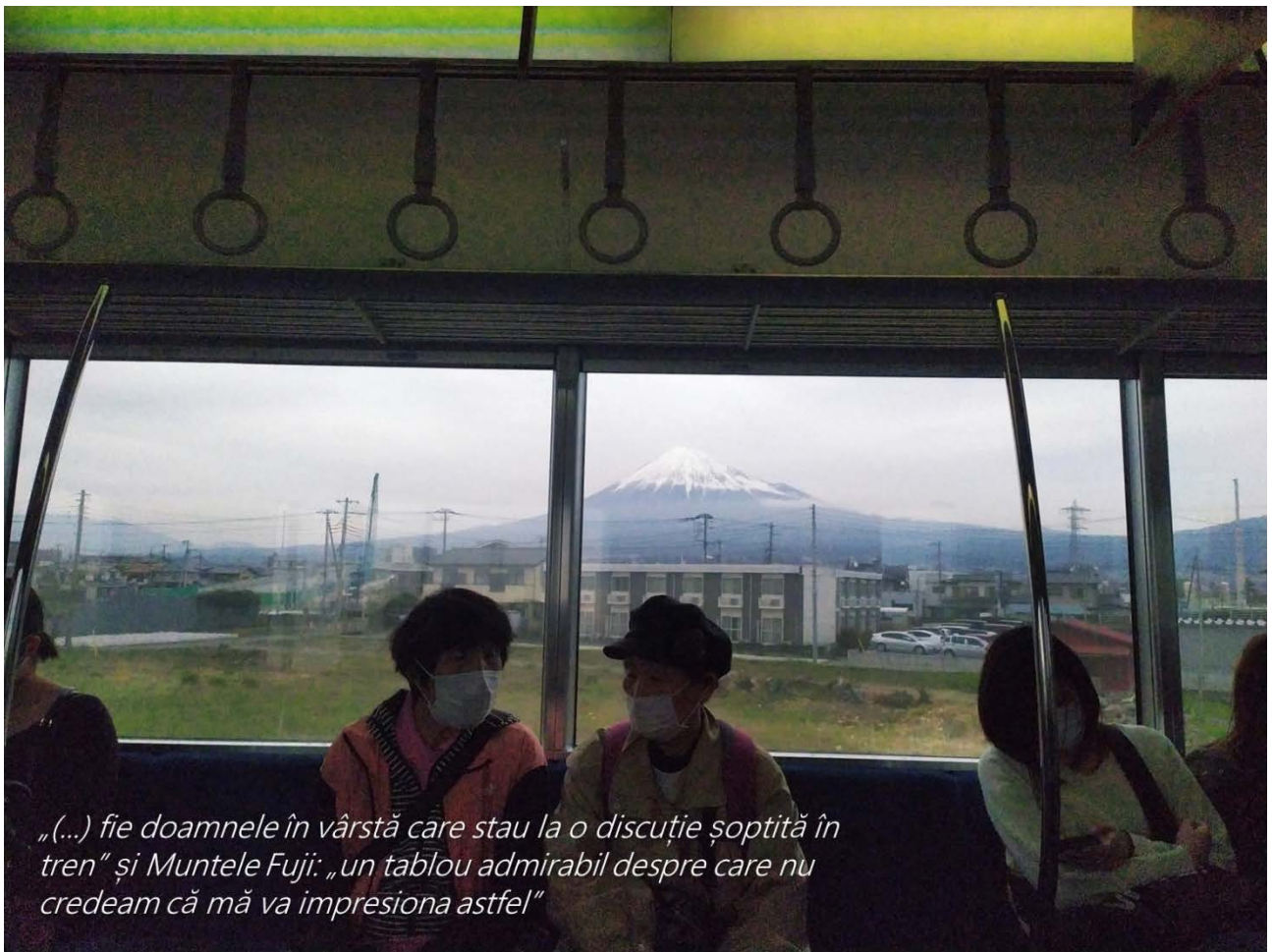

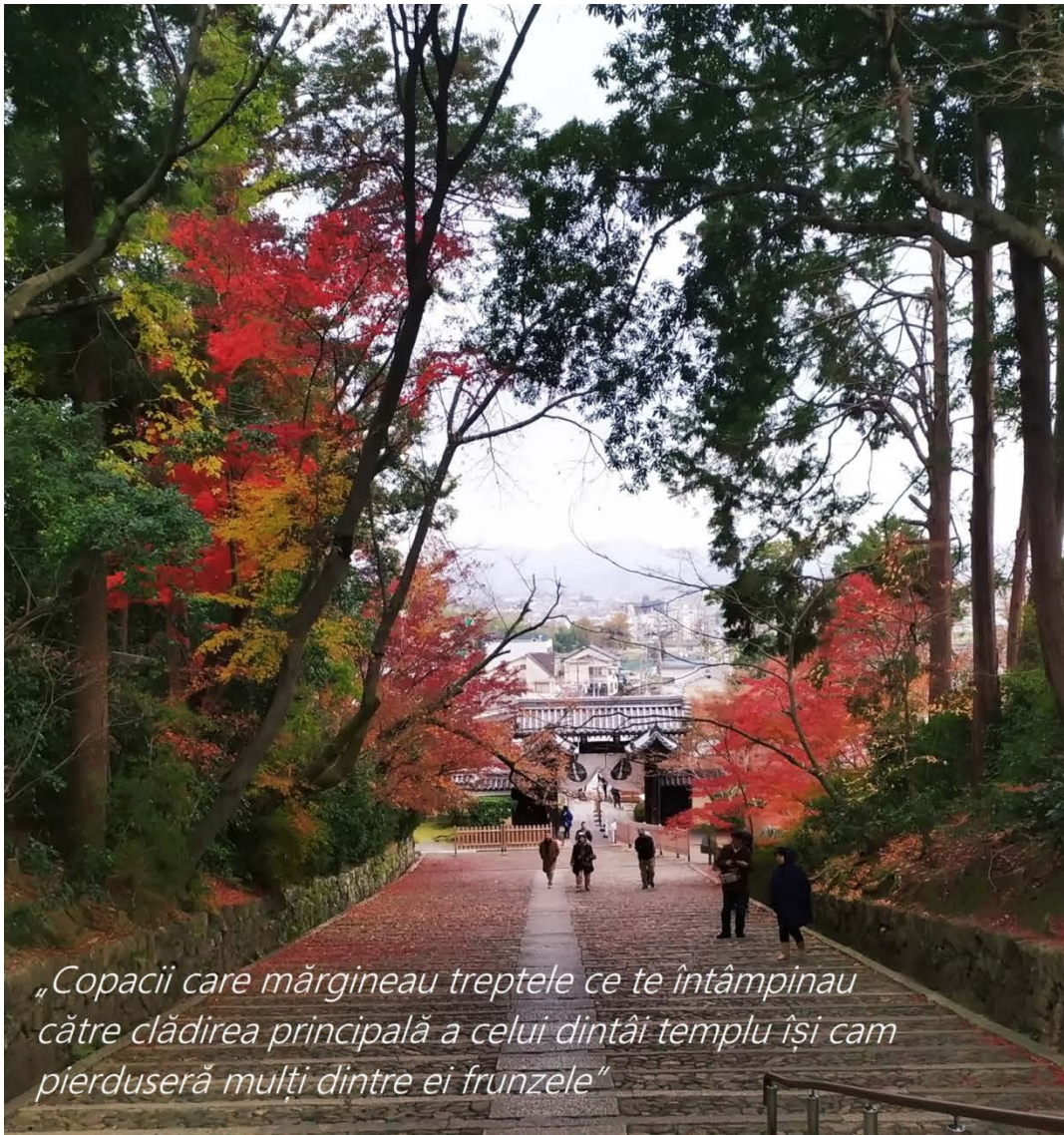
„Fie studenții care lucrează împreună la un proiect într-o bibliotecă, la o cafenea sau la cantină”

„(...) fie copilașii care se întorceau în grupuri de la școală și îi vedeai cum se aleargă unul pe celălalt”

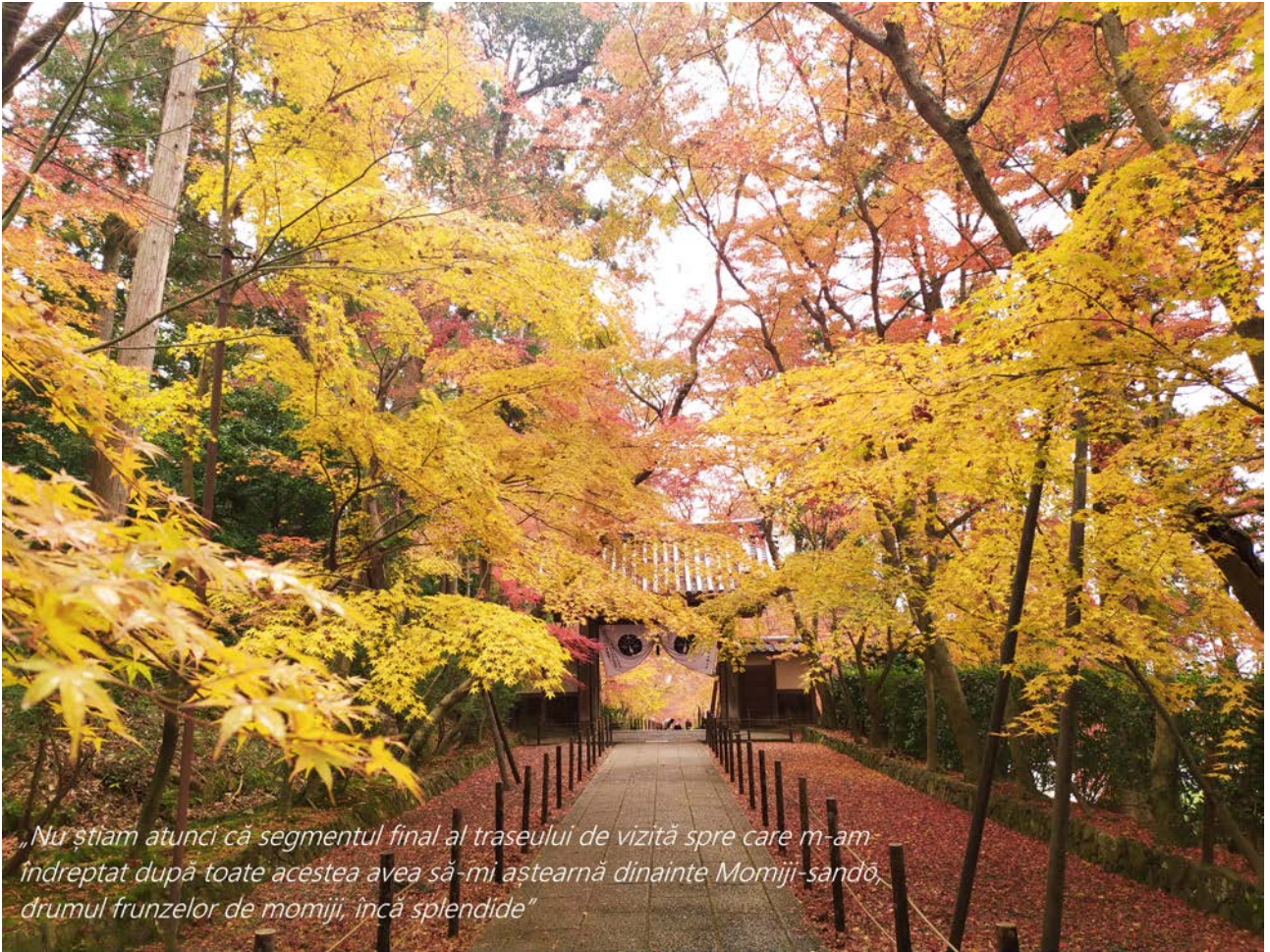
„(...) fie doamnele în vârstă care stau la o discuție șoptită în tren” și Muntele Fuji: „un tablou admirabil despre care nu credeam că mă va impresiona astfel”

*„Copacii care mărgineau treptele ce te întâmpinau
către clădirea principală a celui dintâi templu își cam
pierduseră mulți dintre ei frunzele”*

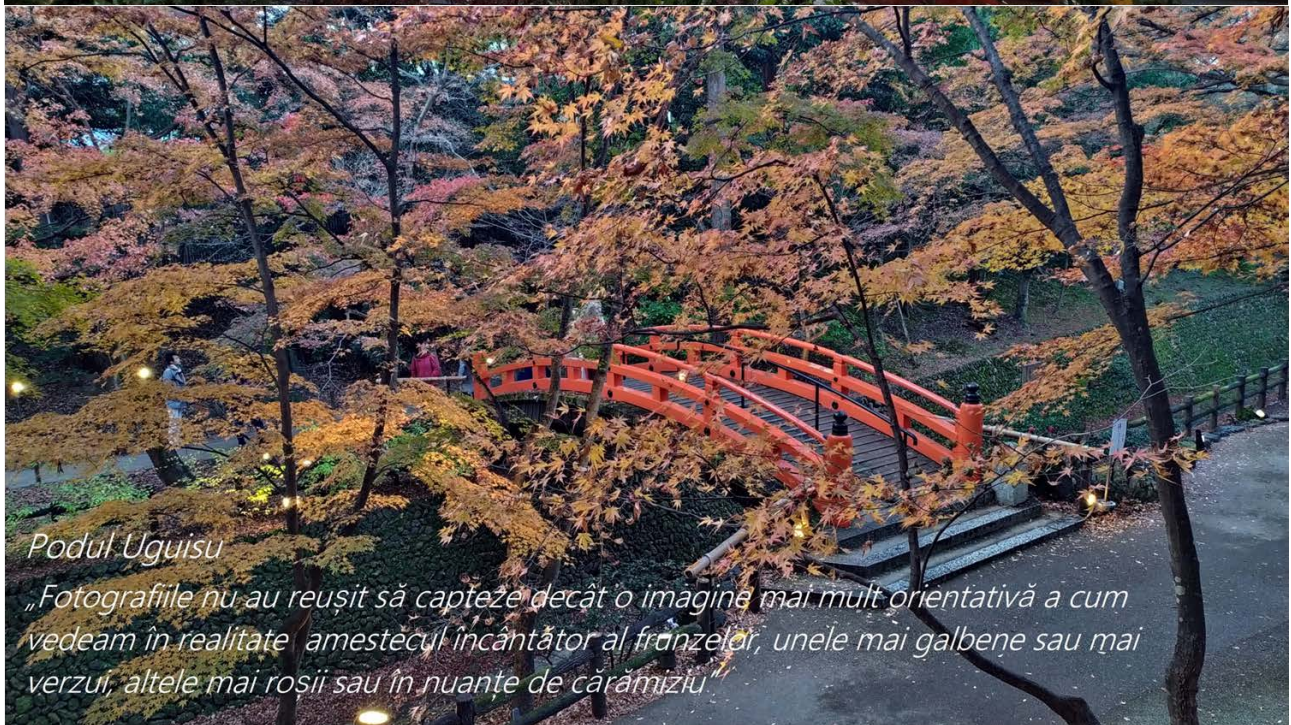
Momiji la Kōmyō-ji, Kyōto

„Nu știam atunci că segmentul final al traseului de vizită spre care m-am îndreptat după toate acestea avea să-mi aștearnă dinainte Momiji-sandō, drumul frunzelor de momiji, încă splendide”

もみじ苑公開 la Kitano Tenmangū, Kyōto

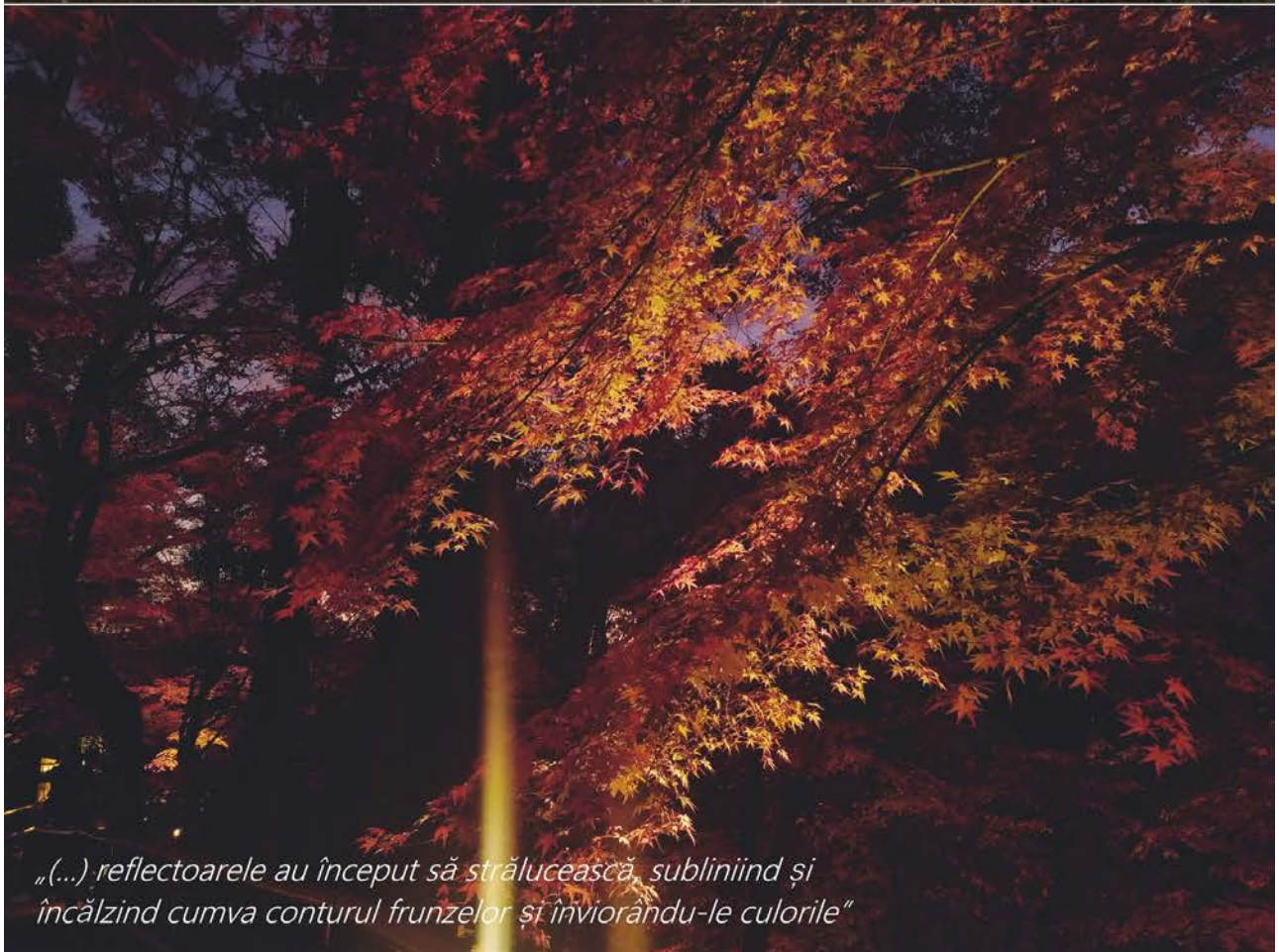

Podul Uguisu

„Fotografiile nu au reușit să capteze decât o imagine mai mult orientativă a cum vedeam în realitate amestecul încântător al frunzelor, unele mai galbene sau mai verzi, altele mai roșii sau în nuanțe de cărămiziu.”

„Kitano Tenmangū oferea vizitatorilor săi, pe lângă simpla deschidere a grădinii de momiji, și un eveniment de iluminare a acesteia odată cu lăsarea serii”

„(...) reflectoarele au început să strălucească, subliniind și încălzind cumva conturul frunzelor și înviorându-le culorile”

„Ceva asemănător nu mai văzusem niciodată înainte: flăcări flămânde aprinse din torțe și rotocoale de fum se ridicau de-a lungul crestei într-un incendiu controlat de asemenea întindere și luminau cerul întunecat”

*Primul răsărit de soare al noului an
văzut din camera mea, 7:14*

Miko servind omikuji la Ikuta Jinja, Kōbe

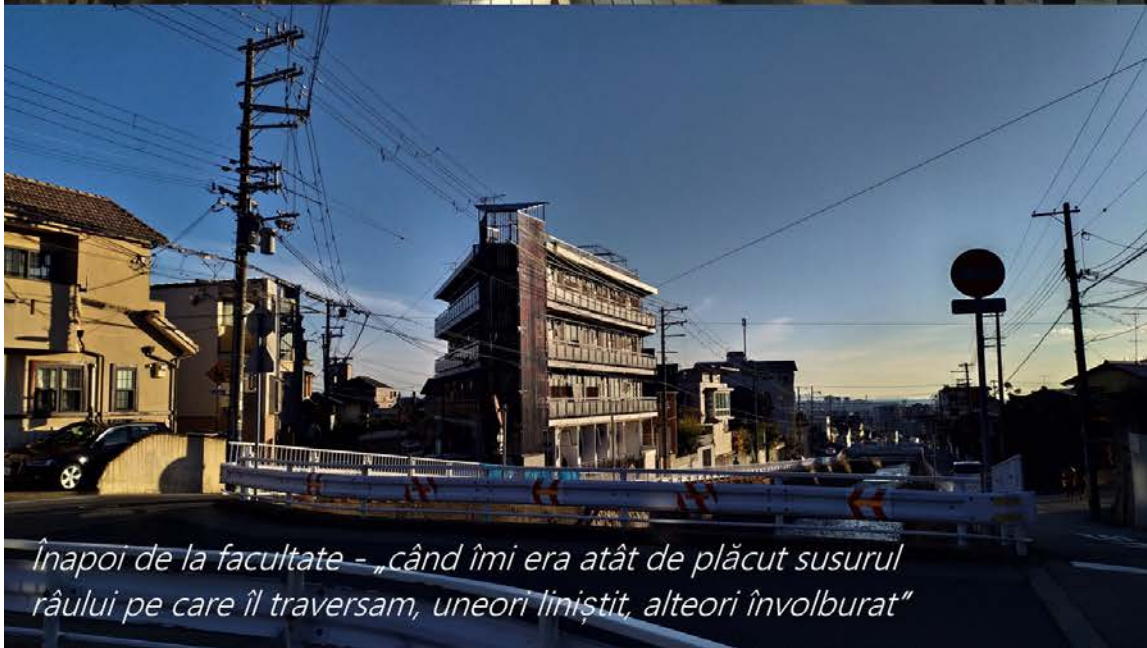
Miko servind rămurele pentru noroc cu ocazia Festivalului Ebisu din ora ul Nishinomiya, festivalul de cea mai mare întindere pe care l-am vazut

Cel mai deosebit takoyaki – nu mai vazusem până atunci să se folosească astfel de caraciti e întregi

*Plăcerea activităților de rutină
„drumul până în străduța de cumpărături” - 水道筋商店街*

*Înapoi de la facultate - „când îmi era atât de plăcut susurul
râului pe care îl traversam, uneori liniștit, alteori învolburat”*

*„(...) sau când, întorcându-mă spre cămin, mă însoțea
adesea în după-amieze soarele de asfințit”*

JR Nipponi - „(...) următoarele câteva minute bune mi le am petrecut privind în tihnă cele câteva tipuri de trenuri defilând constant și încântându-mă cu sunetul roților rulând pe câte o linie a încrângăturii aceleia de șine”

Șansa unui apus splendid în Shibuya

Akamon – simbol al Universității Tokyo, al cărei campus am reușit să-l vizitez

Yanaka Ginza - „(...) aspectul de ansamblu pur și simplu mi-a trezit în inimă senzația că pătrunsesem într-un locșor intim al localnicilor.”